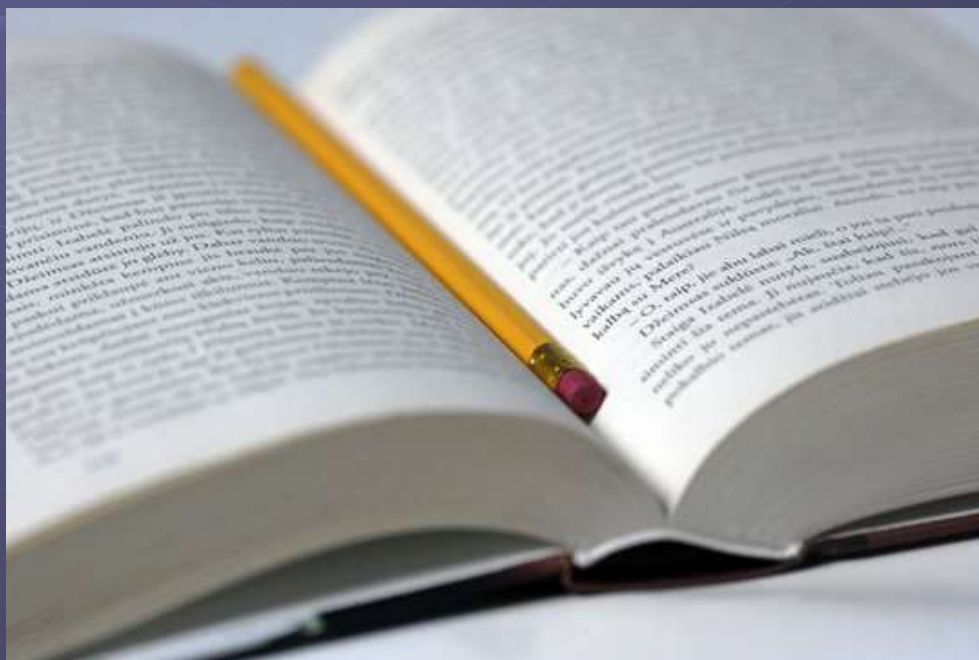

ŠVIETIMO EPOCHA

RACIONALUSIS LAIKOTARPIS (XVIIIa.-XIX a.pr.)

Dramatizmas

Dominuoja išorinis konfliktas (vidinio konflikto elementai). Konfliktas tarp individo ir visuomenės rutuliojamas kaip kova su luominėmis tradicijomis, prietarais, religiniu fanatizmu, sugedusiais papročiais.

Santykis su laiku

Laiko samprata panaši kaip XVII a. Ji praplečiama, apima šeimos ir bendruomenės gyvenimą.

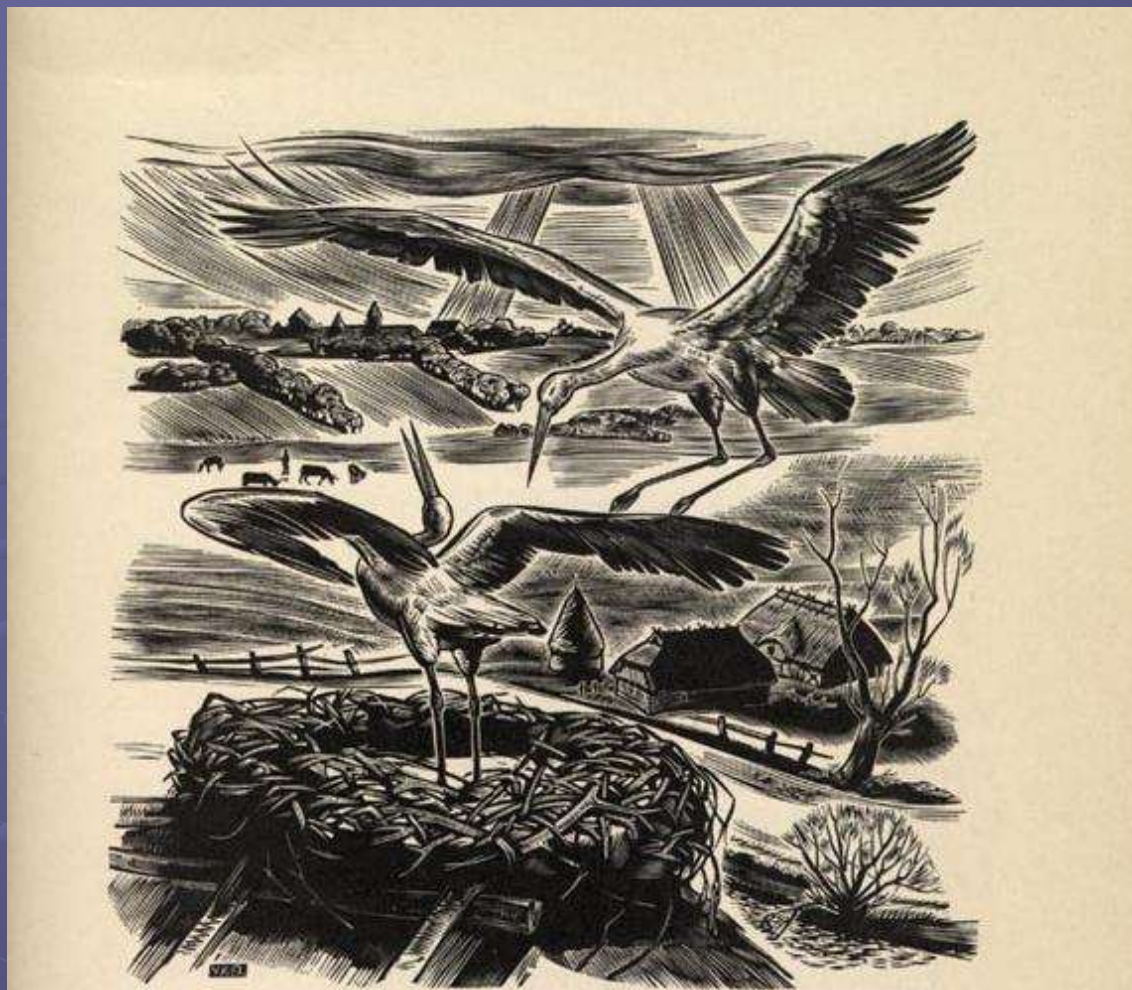
Santykis su aplinka

Žmogaus ir aplinkos santykiai kinta keičiantis ne žmogui, o kintant visuomeninėms ir buitinėms sąlygoms.

Žmogus suprantamas kaip gamtos dalis, sumodeliuotas pagal technikos dėsnius.

Kiti estetikos principai

- Meno paskirtis- utilitari: *meninė kūryba turi skatinti pažangą ir kultūrą, moksliskai aiškinti pasaulį, šviesti ir mokyti liaudį; vaizduoti nesuvaržytą žmogų, sujungti dorovę su grožiu. Tuo būdu iškyla auklėjamoji meno funkcija.*
- *Darbo tema. Vaizduojami žmogaus ir aplinkos santykiai. Didaktizmas. Tikslas- ugdyti sąmoningumą bei patriotizmą.* Pažintinė patirtis veda į reiškinių (papročių ir t.t.) santykinumo sampratą.
- Proto primatas. Dorybių teorija (perimta iš antikos); *teisingumas, išmintis, nuosaikumas, drąsa. Dorybės suprantamos kaip prigimties dovana.* Svarbi jų gradacija. Literatūrinė tradicija pripažįstama. Kuriame pagal taisykles, ankstesnių taisyklių laikomasi tik sąlyginai, visuotinio ieškojimas, prigimties pabrėžimas, meninio kūrinio logiškumas ir aiškumas.

K. Donelaičio „Metai“

Stiliaus bruožai

Tęsiamos klasicizmo stilistinės tendencijos, tik daugiau akcentuojamas išgyvenimų natūralumas. Pamokantys siužetai, didaktika ir moralizavimas. ***Ryški autoriaus pozicija. Charakterių statiškumas. Stiprėja sentimentalumo apraiškos. Nevengiama ironijos, satyros, grotesko.*** Dialogiškumas- kaip antikinio palikimo kartojimas.

Žanrai

- Proza
- **Romanas** (*kelionių, nuotykių, satyrinis, fantastinis, alegorinis*)
- filosofinės **apysakos**
- **drama** (*tragedija, komedija*)
- didaktinė ir aprašomoji poezija.

Atstovai

Volteras, D. Didro, D. Defo, Dž. Sviftas,
J.V. Gėtė, F. Šileris.

*Atskiri bruožai K. Donelaičio, D.
Poškos, A. Strazdo, S. Daukanto, S.
Stanevičiaus, M. Valančiaus kūryboje.*

M. Valančiaus paminklas Varniuose

M. Valančiaus paminklas Kaune

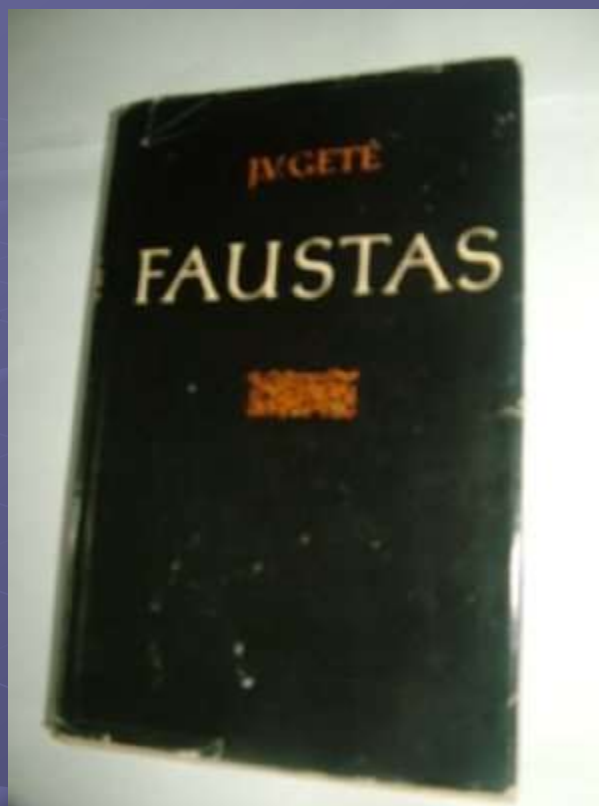
M. Valančius buvo vaizduojamas ant dviejų litų kupiūros

K. Donelaičio gimtinės bažnyčia

D. Poškos senienų muziejus -
Baubliai.

J. V. Gėtės „Faustas“

Ačiū už dėmesį!

Pateiktis ruošė: Saulius Viliušis,
Ilga

(kilęs iš krašto nuo Baublių ☺)